

KOALITSIOONILEPING

Isamaa Erakond, Valimisliit Tasakaal ja Valimisliit “Meie Vald”

(edaspidi ühiselt nimetatud Koalitsioon või pooled)

1. Üldsätted

Käesoleva koalitsioonilepinguga lepivad pooled kokku ühisel vastutuses kohaliku omavalitsuse juhtimisel, eesmärgiga tagada Põhja-Pärnumaa valla stabiilne ja jätkusuutlik areng, tõhus, meeskonnatööle orienteeritud, aus ja avatud juhtimine ning lugupidav poliitiline kultuur kõikide suhtes.

PARTNERID LÄHTUVAD VALLA ELU KORRALDAMISEL ALLJÄRGNEVATEST TUUM PÕHIMÕTETEST:

Valla efektiivne ja võimetekohane majandamine

- Seame eesmärgiks hoida valla eelarve läbivalt tasakaalus ja saavutada nelja aastaga valla investeerimisvõime 10% kogu eelarve aastasest mahust. Soovime maksimaalselt kaasata Euroopa Liidu toetusvahendeid erinevate teenuste parendamiseks ja investeeringute elluviimiseks.

Arukalt ja kohalikust huvist lähtuvalt planeeritud arendused

- Lähtume olulise ruumilise mõjuga suurarenduste ja -investeeringute planeerimisel põhimõttest, et kohalikud kasud kaaluvad üles kohalikud kahjud. Võtame erilise tähelepanu alla valda planeeritavad taastuvenergia, kaevandamise ja tööstuse arendamise projektid.
- Taastuvenergeetika puhul lähtume eeldusest, et oleks tagatud piirkonnale konkurentsieelise loomine läbi tööstusalade ja energia tootmise koostoime. Selle tagamiseks käivitame „Taastuvenergeetika teekaardi“ koostamise protsessi ja kutsume sellesse panustama kõik Põhja-Pärnumaa vallas KOV valimistel kandideerinud poliitilised jõud.
- Töötame välja põhimõtted, mille alusel investeerime teenitavad taluvustasud kogukonna hüvanguks.
- Käsitleme erinevaid planeeringu liike (maakonna-, üld-, eri- ja detailplaneering) terviklikult.

Valla taristu on korras ja toimiv

- Alustame suuremahulist valla kruusateede korrastamise programmi, millesse investeerime nelja aasta jooksul suurusjärgus hinnanguliselt 2 miljonit eurot s.h kogu maamaksust laekuva tulu. Võimaluse korral avame erateede korrastamise toetusmeetme.

Tugevdame haridust, väärtustame õpetajaid ja arendame koolivõrku

- Lähtume põhimõttest, et kodulähedane algkool-lasteaed, tugev põhikool ning regionaalselt atraktiivne gümnaasium on kogukonna ja elujõulise omavalitsuse arengu tagajaks. Kehtestame kaasajastatud valla hariduse arengukava. Määratleme kodulähedase algkool-

lasteaia teenindusulatuse, töötame välja programmi Vändra Gümnaasiumi arengu kiirendamiseks ning viime ellu valla arengukavas selleks planeeritud investeeringud.

2. Juhtimiskorraldus ja ametikohad

2.1. Pooled lepivad kokku, et koalitsiooni osapooled esitavad oma kandidaadid:

2.1.1. Erakond Isamaa esitab kandidaadi volikogu esimehe kohale;

2.1.2. Valimisliit Meie Vald esitab kandidaadi volikogu aseesimehe kohale;

2.1.3. Valimisliit Tasakaal esitab kandidaadi vallavanema kohale;

2.1.4. Erakond Isamaa esitab kandidaadi majanduse, arenduse ja planeeringute abivallavanema kohale;

2.1.5. Valimisliit Meie Vald esitab kandidaadi hariduse, kultuuri ja sotsiaalvaldkonna abivallavanema kohale;

2.2. Koalitsioon moodustab **koalitsiooni nõukogu**, kuhu kuuluvad kõik koalitsioonipartnerid ja nende esindajad, eesmärgiga tagada koalitsiooni sisene avatud koostöö ja infovahetus ning sisuline arutelu volikogu töö planeerimiseks ning istungite ettevalmistamiseks.

2.3. Komisjonide moodustamine:

2.3.1. Volikogu moodustab koos revisjoni komisjoniga kuni viis alalist komisjoni:

- Kuni üheteistliikmelise eelarve-, majanduse ja keskkonnakomisjoni;
- Kuni üheteistliikmelise hariduse ja noorsootöö komisjoni;
- Kuni üheteistliikmelise spordi ja kultuuri komisjoni;
- Kuni üheteistliikmelise sotsiaalkomisjoni;
- Kuni kolmeliikmelise revisjonikomisjoni.

3. Vallavalitsuse moodustamine

Iga koalitsioonipartner nimetab oma kandidaadi valitsuse liikme kohale.

3.1. Pooled lepivad kokku, et moodustame kolmeliikmelise vallavalitsuse võimalusega suurendada vajadusel koosseisu kuni kuueliikmeliseks järgmistel põhimõtetel:

- Vallavanem (Valimisliit Tasakaal)
- Majandus, arendus ja planeeringute abivallavanem (Erakond Isamaa)
- Hariduse, kultuuri ja sotsiaalvaldkonna abivallavanem (Valimisliit Meie Vald)

Kuni 3 (kolm) vallavalitsuse liiget, kelle kandidaadid nimetavad lepingu osapooled proportsionaalselt.

4. Koalitsiooni eesmärgid ja prioriteetsed tegevussuunad

Koalitsioon lähtub oma tegevuses põhimõttest, et valla areng peab olema tasakaalustatud, säästlik ja kogukonnakeskne, tagades elanike heaolu ning valla konkurentsivõime.

4.1. Majandus ja rahandus

4.1.1. Tagame valla eelarve tasakaalu ning hoiame konservatiivset ja läbipaistvat rahanduspoliitikat.

4.1.2. Analüüsime valla 5 aasta eelarvestrateegiat ja viime selle uuendamiseks 2026.a. I kvartalis läbi laiapõhjalise valla finantsseisu analüüsi.

4.1.3. Vaatame 2026.a. I kvartalis üle ja hindame kehtiva arengukava investeeringute plaani kooskõla valla tegeliku finantsvõimekuse ja demograafilise situatsiooniga. Viime arengukavas sisse asjakohased muudatused tegelikest vajadustest lähtudes. Koos arengukava muudatustega uuendame valla aastaeelarvet.

4.1.4. Suurendame investeeringuid teedevõrku, parandame liiklusturvalisust ja valla üldist heakorda.

4.1.5. Tugevdame koostööd kohalike ettevõtjatega, aitame kaasa eelduste loomisele töökohtade lisandumiseks piirkonda.

4.1.6. Õppetunnina Sopi-Tootsi tuulepargi arendusest seame eesmärgiks, et suuremahulised investeerimisprojektid peavad edaspidi pakkuma piirkonnale konkurentsieelist nii tööstuse arenguks kui ka kohalikele ettevõtetele ja koduomanikele elektri hinnas.

4.1.7. Peame mõistlikuks ja astume samme selleks, et vallas toimuvatest suuremahulistest investeeringutest saadav tulu laekub võimalikult suures mahus omavalitsuse eelarvesse.

4.1.8. Taotleme riigi omandis olevad tuulikute alused maaüksused valla omandisse ja seame valla eestvõttel enampakkumise korras hoonestaja.

4.1.9. Alustame valla ja erasektori koostöös ettevalmistavaid tegevusi soodustingimustel elamukruntide rajamiseks peredele.

4.2. Haridus, kultuur ja sport

4.2.1. Uuendame valla arengukavas haridusasutuste, sealhulgas huvihariduse asutuste, ajakohastamiseks vajalikku investeeringute plaani. Tagame kvaliteetse lasteaia- ja koolivõrgu vastavalt rahvastiku paiknemisele ja liikumisele. Renoveerime lasteaedu ja tagame neis kaasaegsed tingimused.

4.2.2. Väärtustame ning toetame Lüdigi saali eduloo jätkumist.

4.2.3. Arendame kohalikke kultuuri- ja spordi võimalusi, väärtustame kogukonna omaalgatust ja pärandkultuuri.

4.2.4. Haridusasutuste tuleviku kindlustamiseks kehtestame 2026. aastal kaasajastatud eraldiseisva hariduse arengukava ja uuendame seda iga-aastaselt.

4.2.5. Analüüsime ja kaasajastame kvalifitseeritud õpetajate, sealhulgas noorte õpetajate, värbamise ja motiveerimise põhimõtted ning parandame õpetajate palgatingimusi.

4.2.6. Analüüsime kaasava hariduse mõju valla koolide õppekorraldusele ja õpetajate töökorraldusele ning viime sisse vajalikud muudatused. Loomme lasteaedadesse ja koolidesse

kaasaegse õpikeskkonna hariduslikku tuge vajavate laste õppeks. Arendame ja laiendame erivajadustega ja puuetega laste teenuseid, sealhulgas tõhustatud toega rühmade loomist.

4.2.7. Analüüsime ja kaasajastame laste huvi- ja spordiringides osalemist ning vajalikke toetusmehhanisme.

4.2.8. Jätkame hariduskonverentside traditsiooni eesmärgiga viia ellu ideid Vändra Gümnaasiumi atraktiivsuse tõstmiseks.

4.2.9. Arendame Vändra Gümnaasiumi ettevõtliku inimese kooliks eesmärgiga tõsta kooli atraktiivsust ja tagada seeläbi gümnaasiumiosa jätkusuutlikkus. Selleks analüüsime kohalikku ettevõtlusõppe programmi ning õppekava, toetame nende edasiarendamist, väärtustame valla koolide ettevõtlus- ja majandusõpetajate tööd.

4.2.10. Teeme koostööd piirkonna ettevõtetega, et pakkuda noortele praktilist õppekava, mis toetab tööturule sisenemist ka ilma kutseharidust omandamata. Käivitame turundus- ja eneseväljendusoskuste kursused, kaasates parimaid spetsialiste Eestist ja välismaalt.

4.2.11. Toetame elukestvat õpet. Alustame läbirääkimisi Tartu Ülikooli Väärikate Ülikooli loengusarja käivitamiseks Põhja-Pärnumaa vallas.

4.2.12. Toetame ja laiendame noorte töömaleva tegevust.

4.2.13. Toetame rahvakultuuri ja pärimuse hoidmist – rahvatants, laulukoorid, käsitööselsid, pärimusmuusika jm tegevused, mis kannavad edasi meie juuri.

4.3. Töö ja ettevõtlus kodu lähedal

4.3.1. Peame iga erasektori ettevõtet, töökohta valla edukuse alustalaks.

4.3.2. Toetame suuremate tööstusalade arengut nii Pärnu-Jaagupis, Tootsis kui Vändras.

4.3.3. Käivitame ettevõtlikele noortele suunatud start-up programmi ja inkubaatori, et toetada töökohtade teket ja tulevikuvõimalusi nii keskustes kui väiksemates külates.

4.3.4. Teeme senisest aktiivsemat koostööd kohalike ettevõtjatega. Toetame läbi ühisturunduse ja temaatiliste ürituste kohaliku toidu tootmist ja müüki.

4.3.5. Kasutame paremini ära valla turismipotentsiaali ja edendame külalislahkuse sektori võimalusi.

4.3.6. Käivitame turismialase koostöö naabervaldade ja teiste omavalitsustega. Toetame kohalikke loomeinimesi ja noori talente.

4.3.7. Uurime kaitsetööstuspargi rajamise perspektiivi Sopi-Tootsi tööstusalale.

4.4. Sotsiaalvaldkond ja kogukond

4.4.1. Arendame kogukondade piirkondlikku otsustusõigust ja suurendame osalusdemokraatia võimalusi Põhja-Pärnumaa vallas.

4.4.2. Muudame kaasava eelarve põhimõtteid ja töötame välja tingimused, millega suunata vähemalt 25 000 eurot aastas kogukonna ning külade toetamise tegevusteks. Lisaks käivitame Sopi-Tootsi arenguala külades (10 km tuulepargist) kogukonna toetamiseks kohaliku kasu meetme kogumahuga 50 000 eurot aastas.

4.4.3. Tagame sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi igas vanuserühmas ja sõltumata inimese elukohast.

4.4.4. Suurendame laste sünnitoetuse tuhande euron.

4.4.5. Toetame eakate, puuetega inimeste ja perede heaolu.

4.4.6. Käivitame eakate väärrika hoolduse programmi, mille raames tõhustame olemasolevaid ja käivitame uued tegevused, mis muuhulgas aitaks eakate kodus elamist, säilitades iseseisvuse ja hea elukvaliteedi.

4.4.7. Teeme kindlaks eakate vallaelanike ootused kogukonna pansionaaditeenuse järele ning analüüsime võimalusi projekti elluviimiseks.

4.4.8. Soodustame valla hooldekodudes välitegevuste arendamist näiteks lemmik- ja koduloomade pidamiseks, aianduse harrastamiseks.

4.4.9. Toetame tavandiruumi taasavamist Vändra Tervisekeskuses.

4.4.10. Edendame kogukondlikku kaasamist ja vabatahtlikku tegevust.

4.4.11. Tunnustame senisest enam vabatahtlikku tegevust, et tõsta kogukonna motivatsiooni panustada enam ühise heakorra ning elukeskkonna parandamisse.

4.4.12. Muudame vallalehe tõeliseks kogukonna ajaleheks, mis jõuab läbi erinevate turunduskanalite noortest eakateni.

4.4.13. Üritame leida koostöös kogukondadega piirkondade ajaloolise mälu ja identiteedi säilitamiseks Võidula mõisale ja teistele ajaloomälestistele elujõulised tulevikuplaanid.

4.4.14. Kaasame regulaarselt kogukondade esindajaid valla arengut puudutavate lahenduste väljatöötamisse – koolitame esindajaid, korraldame ümarlaudu ja arutelusid.

4.5. Taristu ja keskkond, planeeringud

4.5.1. Käivitame teede ja transpordi programmi – korda tehakse vallateed ja avalikus kasutuses olevad erateed.

4.5.2. Valla arengu kiirendamiseks lihtsustame menetluses olevat Põhja-Pärnumaa üldplaneeringut eesmärgiga muuta see elamuarendust ja investeeeringuid soodustavaks arengumootoriks – sealhulgas:

- Vähendame bürokraatiat ning kus võimalik, minimeerime ametkondlikke nõudeid, sh erinevaid ehituskeelu piiranguid ja detailplaneeringute kohustust;
- Täpsustame kruntide miinimumnõudeid nii tiheasustusega kui hajaasustusega aladel.

4.5.3. Koostame ülevaate vajadustest riikliku taristu parandamiseks ja mõjudest valla elanikele ning ettevõtetele.

4.5.4. Alustame läbirääkimisi riigi ja ettevõtetega, et saavutada vallas ehitusmaterjali kaevandajatega kokkulepped sobivatel tingimustel ja lähedusprintsipi arvestades vajaliku teedehitusmaterjali hankimiseks. Valla territooriumil asuvad kaevandused peavad tagama ehitusmaterjali broneeringu (liiv, kruus, dolokivi) kasutuse vallas asuvate teede remondiks. Teed ja ühendused korda – et kool, töö ja kodu oleksid käeulatuses.

4.5.5. Otsime võimalusi Vändra, Pärnu-Jaagupi ja Tootsi keskväljakute valmimiseks.

4.5.6. Aktsepteerime riigi energiamajanduse arengukava eesmärgi ning mõistame energiajulgeoleku tähtsust ja tähendust, kuid kohalike energiaprojektide planeerimisel lähtume eelkõige kogukonna huvidest. Koalitsioon toetab suure ruumilise ja keskkonnamõjuga energiaprojektide tasakaalustatud, kogukonna huvist lähtuvat ning valla majanduslikku iseseisvust parandavat arengut. Strateegilise mõjuga arendusprojektide planeerimisprotsessi algatamisel, läbiviimisel ja lõpetamisel või kehtestamisel lähtume põhimõttest, et kohalik kasu peab kaaluma üles kohalikud kahjud.

4.5.7. Planeerimisel lähtume hea halduse ja kogukondliku kaasamise põhimõtetest. Vallavalitsus ja koalitsioonipartnerid seisavad selle eest, et kõik arendused, muuhulgas taastuvenergeetika alased, toimuksid läbipaistvalt, õiglaselt ja kogukondi varakult kaasates. Vallal on õigus kehtestada taastuvenergeetika arendustele täiendavad kohaliku kasu ja kogukonnatoetuse mehhanismid, et tagada valla pikaajaline ja kestlik areng.

4.5.8. Alustame läbirääkimisi Transpordiametiga, et leppida kokku Via Baltica jt riigiteede ehitustööde käigus tekkiva freespuru taaskasutamises kohalike teede katte parandamiseks.

5. Koostöö ja kommunikatsioon

5.1. Jätkame omavalitsuste koostööd MTÜ Eesti Linnade ja Valdade Liidus. Pärnumaa omavalitsuste koostööd Mittetulundusühingus Pärnumaa Omavalitsuste Liit ja SA Pärnumaa Arenduskeskus.

5.2. Peame oluliseks rahvusvahelist koostööd sõprusvaldadega.

5.3. Koalitsioonipartnerid kohustuvad hoidma **avatud suhtlust ja ausust** kõigis olulistes küsimustes, mis puudutavad valla juhtimist ja arengut.

5.4. Pooled lepivad kokku, et **avalikus suhtluses ja volikogu istungitel** järgitakse **lugupidavat ja väärikat tooni** kõikide volikogu liikmete ja vallavalitsuse ametnike suhtes, sõltumata nende poliitilisest kuuluvusest või maailmavaatest.

5.5. Koalitsioonipartnerid kooskõlastavad omavahel kõik olulisemad otsused, mis võivad mõjutada koalitsiooni terviklikkust või valla juhtimise stabiilsust.

6. Ettepanekud keskvalitsuse suunal

6.1. Valla territooriumil, riigimaal asuvate taastuvenergeetika parkide oksjonitulust 50% peab laekuma otse puudutatud omavalitsuse eelarvesse.

6.2. Seadusandlikult tuleb tagada otseliin taastuvenergeetika tootmise vahetus läheduses olemasolevas elektrivõrgus ning võimaldada võrgutasu soodustuse kehtestamist.

6.3. Lepime iga omavalitsusega kokku nende panuse riiklikult püstitatud taastuvenergia eesmärkide saavutamisse. Kehtestame põhimõtte, mille kohaselt taastuvenergia tootmise eesmärgi saavutanud omavalitsuses kaotatakse kõigi elektritarbijate taastuvenergia tasu. Arendajale tuleb sätestada seadusandlusest tulenev kohustus investeerida 1% kogu investeeringu mahu ulatusest piirkonna taristu kaasajastamisse. Prioriteedid lepitakse kokku kohaliku omavalitsusega planeeringu koostamise faasis.

6.4. Tugevdame koostööd riigiametite ja Riigimetsa Majandamise Keskusega.

7. Lõppsätted

7.1. Käesolev leping on sõlmitud eesmärgiga, et see jõustub allakirjutamise hetkest ja kehtib kogu volikogu koosseisu ametiaja jooksul, kui pooled ei lepi kirjalikult kokku teisiti.

7.2. Leping on avalik dokument ja selle täitmist jälgivad pooled ühiselt.

7.3. Leping on koostatud kolmes võrdses eksemplaris, üks igale poolele.

Allkirjad

Erakond Isamaa, Valimisliit Tasakaal ja Valimisliit "Meie Vald"

Erakond Isamaa

Nimi: _____

Allkiri: _____

Valimisliit Tasakaal

Nimi: _____

Allkiri: _____

Valimisliit „Meie Vald”

Nimi: _____

Allkiri:

Kuupäev: _____